

MILJØGODKENDELSE af svineproduktion på

”Elsnab”
Holtetvej 91
Ulsted
9370 Hals

Dato: 09.08 2006

Udkastdato: 25.01.2005

Tilsynsmyndighed: Hals Kommune

Listebetegnelse: I 01 d

CVR-nr.: 17531239

Udarbejdet af: Miljøcenter Nordjylland I/S
Kamma Raunkjær

Kontrolleret af: Kirsten Dyhr-Jensen

INDHOLDSFORTEGNELSE

ANSØGNING	3
MILJØGODKENDELSE MED VILKÅR	3
Generelle vilkår	3
Vilkår for indretning og drift	4
Vilkår for luftforurening	4
Vilkår for støj	5
Vilkår for affald	5
Vilkår for skadedyr	6
Vilkår for spildevand	6
Vilkår for sikring af at forudsætningerne i regionplantillægget overholdes	6
Vilkår for tilsyn og kontrol	6
Generelle forhold	8
Klagevejledning og offentliggørelse	9
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE	10
Resumé	10
Lovgrundlag	10
Sagens bilag	10
Beliggenhed	10
Dyrehold	11
Arealer / harmoniforhold	11
Husdyrgødning m.m.	11
Indretning	12
Transporter til og fra ejendommen	14
Energiforbrug m. v.	14
Affald og opbevaring af kemikalier, olie m.v.	15
MILJØTEKNISK VURDERING	16
Lokalisering	16
Luftforurening	16
Støj	18
Håndtering af husdyrgødning m.v.	18
Affald	18
Skadedyr	19
Spildevand	19
Miljø- og ressourcestyring og renere teknologi	19

Bilag:

Bilag 1. Oversigtskort med naboafstande

Bilag 2. Situationsplan

Bilag 3. Oversigtskort med lugtgeneafstande

ANSØGNING

Gårdejer Lars Springborg, "Elsnab", Holtetvej 91, Ulsted, 9370 Hals har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af svinebesætningen samt ændring og nybyggeri af staldanlæg.

Sagen har efter aftale med Hals Kommune været behandlet i Miljøcenter Nordjylland I/S, som har udarbejdet forslag til godkendelse.

MILJØGODKENDELSE MED VILKÅR

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Hals Kommune hermed miljøgodkendelse til drift af ovennævnte landbrugsejendom med mere end 210 DE i slagtesvin, på nedenstående vilkår. Godkendelsen er meddelt i medfør af kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven¹.

Miljøgodkendelsen omfatter tilladelse til en besætning på 12.000 slagtesvin (30-105 kg) svarende til 363 DE.

Landbruget har ikke tidligere været miljøgodkendt.

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen "Elsnab", Holtetvej 91, 9370 Hals.
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
3. Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsesens udløb er den 09.08 2014. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2. Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 18 i Godkendelsesbekendtgørelsen², regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2014.
4. Denne godkendelse skal altid være tilgængelig på ejendommen, og medarbejderne skal være informeret om, hvor den er placeret, og hvad den indeholder. Det juridiske ansvar ligger hos Lars Springborg. Eventuelt ejerskifte eller ændringer i juridisk ansvar skal straks meddeles tilsynsmyndigheden.

¹ Miljøbeskyttelsesloven: Lov nr. 358 af 6. juni 1991, Jf. lovbek. nr. 753 af 25. august 2001.

² Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 652 af 3. juli 2003 om godkendelse af listevirksomhed.

5. Driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal straks meldes til Alarmcentralen, tlf.: 112 og derefter straks til tilsynsmyndigheden, Hals Kommune 99 54 99 99.

Vilkår for indretning og drift

6. Ejendommen skal fremover indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
7. Ejendommen tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 12.000 slagtesvin (30-105 kg) svarende til 363 DE, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Godkendelsen bortfalder, såfremt udvidelse af dyreholdet ikke er gennemført senest 2 år fra efter godkendelsens ikrafttræden – dvs. inden 09.08 2008.
8. Der skal altid være minimum 9 måneders opbevaringskapacitet for bedriftens produktion af husdyrgødning.
9. Håndtering af gylle, herunder påfyldning af gyllevogne, skal altid foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
10. Ved stationært påfyldningsanlæg skal der etableres en påfyldningsplads og vaskeplads ved gyllebeholderen til brug ved påfyldning af gyllevogn. Pladsen skal etableres med afløb til enten en særskilt opsamlingsbeholder eller til gyllebeholderen.
11. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles. Transport gennem byer skal ske i lukket tankvogn.
12. Gylle må ikke udbringes i weekender og på helligdage på arealer, som ligger nærmere byzone end 300 meter.
13. Kun gødning, der indgår i ejendommens mark- og gødningsplan, må opbevares og anvendes på ejendommens areal.
14. Påfyldning af drivmidler på maskiner og traktorer skal foregå på en sådan måde, at der ikke er fare for, at eventuelt overløb vil kunne give anledning til forurening.

Vilkår for luftforurening

15. Landbrugsdriften på ejendommen må ikke give anledning til lugt- og støvgener, uden for ejendommens areal, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.

³ Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer.

16. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener for de omkringboende. Staldventilatorer skal renholdes og justeres efter behov.
17. Såfremt driften medfører væsentlig flere lugtgener end forudsat ved udarbejdelse af denne godkendelse, kan tilsynsmyndigheden fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften til minimering af lugtgenerne jf. endvidere den miljøtekniske redegørelse, afsnittet vedr. luftforurening.
18. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås. For eksempel med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Vilkår for støj

19. Ejendommens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtrykkniveau i dB(A):

Områdetype	Mandag – fredag Kl. 7.00 – 18.00 Lørdag Kl. 7.00 – 14.00	Mandag – fredag Kl. 18.00 – 22.00 Lørdag Kl. 14.00 – 22.00 Søn- og helligdage Kl. 7.00 - 22.00	Alle dage Kl. 22.00 – 7.00
Landbrugs-ejendomme	55	45	40

Maksimal værdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A).

Tidene i skemaet er ikke midlingstider, men de tidsrum, hvor grænseværdierne skal overholdes. Midlingstiderne fremgår af Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, side 17.

20. Normal kørsel med traktorer og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af støjgrænserne i vilkår 19.

Vilkår for affald m.v.

21. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
22. Virksomhedens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord eller lignende og således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

23. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, må ikke opbevares sammen med fast eller flydende husdyrgødning, men opbevares i lukket container eller lignende indtil afhentning således, at der i tidsrummet inden afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold.

Vilkår for skadedyr m.v.

24. På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium seneste fastsatte retningslinier. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende. Endvidere skal gener fra andre skadedyr ligeledes straks afhjælpes.
25. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Vilkår for spildevand

26. Spildevandet fra stalde og lignende skal ledes til gyllesystemet.
27. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder eller til gyllebeholder. Skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.

Vilkår for sikring af at forudsætningerne i Regionplantillægget overholdes

28. Udvaskningen af kvælstof fra rodzonen må ikke overstige 56 kg N/ha/år i gennemsnit fra projektets samlede landbrugsarealer.
29. Den gennemsnitlige koncentration af kvælstof – målt som nitrat – i vand der forlader rodzonen fra udbringningsarealer i indvindingsoplandet til I/S Ulsted-Ålebæk Vandværk må ikke overstige 30 mg nitrat/liter og fra øvrige udbringningsarealer i OSD-område 17 må den ikke være højere end 50 mg nitrat/liter.
30. Der skal tilstræbes ligevægt i bedriftens fosforregnskab.
31. Ammoniakfordampningen fra stalde og lagre må i alt ikke overstige 5,6 t N/år

Vilkår for tilsyn og kontrol

32. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.

33. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Dette gøres ved på tilsynsmyndighedens forlangende at fremvise kvittering for korrekt aflevering heraf.
34. Der skal til stadighed forefindes skriftlige aftaler, der sikrer overholdelse af harmonireglerne. Skriftlige aftaler om afsætning af overskydende gødning skal fremsendes til tilsynsmyndigheden senest ½ år før, aftalen træder i kraft.
35. Der skal til enhver tid over for tilsynsmyndigheden kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som kan dokumentere, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen, samt kan dokumentere størrelsen af ejendommens dyrehold.
36. Såfremt tilsynsmyndigheden konstaterer begrundede klager over støjgener, skal der efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden foretages afhjælpende foranstaltninger.
37. Virksomheden skal efter anmodning fra tilsynsmyndigheden dokumentere, at vilkår om støj (vilkår nr. 19) er overholdt. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
38. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 19 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning⁴⁻⁵⁻⁶ og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.
  - Beregninger skal ledsages af de oplysninger om beregningsforudsætninger, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Specielt skal støjkloderne beskrives og deres kildestyrke angives.
  - Støjmålinger eller -beregninger skal i øvrigt udføres efter reglerne i målebekendtgørelsen⁷.
39. Rapport med resultat af målinger / beregninger skal indsendes til tilsynsmyndigheden **senest 3 måneder** efter målingernes udførelse.
40. Såfremt tilsynsmyndigheden konstaterer begrundede klager over lugtgener, skal der efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden udarbejdes en plan for afhjælpende foranstaltninger, så vilkåret om lugt (vilkår nr. 15) overholdes.
41. Virksomheden skal på kommunens anmodning fremsende den fornødne dokumentation til eftervisning af, at vilkår 15 er overholdt. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkåret ikke kan overholdes.

⁴ Vejledning nr. 5 1984, Ekstern støj fra virksomheder

⁵ Vejledning nr. 6, 1984, Måling af ekstern støj fra virksomheder

⁶ Vejledning nr. 5, 1993, Beregning af ekstern støj fra virksomheder

⁷ Bekendtgørelse nr. 637 af 30. juni 1997 om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Dokumentationen skal danne grundlag for tilsynsmyndighedens vurdering af, om vilkåret er overholdt. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes, skal det godkendes af tilsynsmyndigheden. Dog skal det pointeres, at der ved prøvetagning skal være tale om en repræsentativ prøve.

42. Beregning af lugtgener skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre disse målinger/beregninger, eller som kan godkendes af tilsynsmyndigheden. Rapport med resultat af målinger / beregninger skal indsendes til tilsynsmyndigheden **senest 3 måneder** efter målingernes udførelse.
43. Virksomheden skal føre journal, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. I journalen registreres følgende:
  - a. Dokumentation for, at ejendommens affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt, jf. vilkår nr. 29.
  - b. Eventuelle aftaler eller forpagtningsaftaler, der sikrer, at der rådes over tilstrækkeligt jordtilliggende til opfyldelse af harmonireglerne, jf. vilkår nr. 30.
  - c. Eventuelle skriftlige aftaler om leje af gødningsopbevaringskapacitet på anden ejendom.
  - d. Tidspunkt for kontrol med ventilatorer samt evt. reparationer og udskiftninger.
44. I tilfælde af, at der udarbejdes grønt regnskab for virksomheden, skal dette årligt indsendes til Hals Kommune.
45. Overholdelse af vilkår 28 – 31 om kvælstofudvaskning og fosforbalance skal årligt dokumenteres overfor Hals Kommune. Dette kan evt. ske ved fremlæggelse af en næringsstofbalance, der viser tilførte og fraførte mængder af kvælstof og fosfor.

Generelle forhold

Generelle forhold, der bør være ekstra opmærksomhed omkring, i driften af Elsnab:

- Landbrugsdriften på ejendommen må ikke udvides eller ændres driftsmæssigt eller bygningsmæssigt på en måde, som medfører forøget forurening, eller udover, hvad der gives tilladelse til i denne godkendelse, før ændringen eller udvidelsen er godkendt af tilsynsmyndigheden.
- Bortskaffelse af affald skal ske iht. regulativer for affald i Hals kommune.
- Der skal gøres opmærksom på, at der jf. Affaldsbekendtgørelsens § 18 skal føres register over bedriftens affaldsproduktion. Skemaer herfor samt vejledning og et eksempel hæfte er fremsendt i forbindelse med udarbejdelse af denne miljøgodkendelse.
- Transport af husdyrgødning over 10 km fra husdyrgødningsproduktionsanlægget, jf. bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav m.v. nr. 128 af 22. februar 2002, § 8, skal foregå i lastbil eller et påhængskøretøj hertil.

- Det skal ligeledes bemærkes, at virksomheden er omfattet af Miljøbeskyttelseslovens § 41. Her kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, såfremt virksomhedens drift medfører væsentligt mere forurening, herunder affaldsfrembringelse, end nødvendigt ved anvendelse af den til enhver tid værende mindst forurenende teknologi eller bedst mulige rensning. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til miljøbeskyttelsesloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden d. 13.09 2006 påklages til Skov- og Naturstyrelsen. Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Hals Avis den 16.08 2006. Eventuel klage stiles til Skov- og Naturstyrelsen, men indsendes til Hals Kommune, Borgergade 39, 9362 Gandrup, som videresender klagen med sagens akter. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 101. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Hals den 09.08.2006

Johannes Elsnab
Udvalgsformand

/

Anders Pinstrup
Teknisk Chef

Kopi sendt til:

- Nordjyllands Amt, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Øst (sendt pr. email: nja@nja.dk)
- Embedslægeinstitutionen, Vesterbro 81B, Box 1826, 9100 Aalborg (sendt pr. email: ndj@ndj.eli.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (sendt pr. email: dn@dn.dk)
- Arbejdstilsynet, Hobrovej 461, 9200 Aalborg SV
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, Att. Leif Søndergård
- LandboNord, Valdemarsgade 20, 9700 Brønderslev, (sendt pr. email: eje@landbonord.dk, pca@landbonord.dk)

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE

Resumé

Gårdejer Lars Springborg har den 10. september 2004 søgt om miljøgodkendelse til udvidelse af den eksisterende svinebesætning på adressen Holtetvej 91, Ulsted, 9370 Hals. Ansøgningen vedrører udvidelse af svinebesætningen samt ændring og nybyggeri af staldanlæg.

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens² § 2 må listevirksomhed ikke anlægges eller påbegyndes før der er meddelt godkendelse heraf. På bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen er landbrug med over 210 DE i slagtesvin optaget under bogstavbetegnelsen ”I 1 d”. Da landbruget bliver større end 250 DE er den desuden omfattet af bestemmelser om, at der skal udarbejdes VVM-redegørelse og regionplantillæg med Nordjyllands amt som myndighed.

VVM redegørelsen, som beskriver Vurderinger af Virkninger på Miljøet (VVM), udarbejdes i samarbejde mellem Nordjyllands Amt, ansøger Lars Springborg, og konsulenter i LandboNord. Miljøgodkendelsen udarbejdes for Hals Kommune af Miljøcenter Nordjylland I/S efter oplysninger fra Lars Springborg og konsulenter i landboNord.

Der søges om udvidelse af besætningen fra 5450 slagtesvin (30-105 kg) svarende til 165 DE til en besætning på 12.000 slagtesvin (30-105 kg) svarende til 363 DE. Udvidelsen omfatter ændring af 3 eksisterende stalde og nybyggeri af en stald på ca. 700 m² og en ny gyllebeholder.

Ejendommen Elsnab samdrives med ejendommen Aalborgvej 174.

Ejendommens udbringningsareal udgør 214,7 ha, hvoraf de 164,6 er ejet og de 50,1 ha er forpagtet. Desuden er der indgået en gylleaftale svarende til 69 ha. Det samlede udspretningsareal er dermed 283,7 ha.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet og godkendelsen er udarbejdet i henhold til bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, godkendelsesbekendtgørelsen² samt Miljøstyrelsens vejledning nr. 4, 1997 om godkendelse af husdyrbrug.

Sagens bilag

Følgende bilag er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgningsmateriale af den 10. september 2004.
- VVM-redegørelse af 10. september 2004.
- Notater fra tilsyn på Holtetvej 91, den 13. 12. 2004.

Beliggenhed

Ejendommen Elsnab ligger i landzone ca. 1 km syd-vest for Ulsted by i Hals Kommune. Bedriftens udbringningsarealer er beliggende omkring ejendommen, hvorpå udvidelsen foretages, og omkring ejendommen på Aalborgvej 174 beliggende 4,5 km syd for Elsnab. De forpagtede arealer er placeret mellem de to ejendomme. Elsnabs ejede og forpagtede arealer afvander alle til Limfjorden via Gåser Å og Østerå. Ejendommens

arealer er ifølge Regionplanen for Nordjyllands Amt hovedsageligt beliggende dels i jordbrugsområde og dels i regionalt jordbrugsområde. En lille del ligger i naturområde. En del af arealet ligger i nitratfølsomt indvindingsområde.

Indenfor en afstand på 500 m fra ejendommen ligger der 2 ejendomme uden landbrugspligt og 2 ejendomme med landbrugspligt. Afstanden til nærmeste nabo, som er uden landbrugspligt er ca. 380 m.

Nærmeste samlede bebyggelse er Ulsted, som ligger knap 1 km fra ejendommen.

Oversigtskort over ejendommen ses af bilag 1.

Dyrehold

Der søges om udvidelse af besætningen fra 5450 slagtesvin (30-105 kg) svarende til 165 DE til en besætning på 12.000 slagtesvin (30-105 kg) svarende til 363 DE.

Arealer / harmoniforhold:

Ejendommens udbringningsareal udgør 214,7 ha, hvoraf de 164,6 er ejet og de 50,1 ha er forpagtet. Desuden er der indgået en gylleaftale svarende til 69 ha. Det samlede udspretningsareal er dermed 283,7 ha.

Areal- og harmonikrav for bedriften:

Arealkrav *)	105,9 ha
Harmonikrav	259,5 ha

*) Arealkravet reduceret med 33 % p.g.a. overflytning af mindst 52,1 ha fra anden sandrevet ejet ejendom (Aalborgvej 174).

Det vurderes, at areal- og harmonikravet er opfyldt.

Det skal dog oplyses, at det er Plantedirektoratet som administrerer reglerne vedrørende harmoni, hvorfor det også er Plantedirektoratet, som har tilsynet hermed.

Husdyrgødning m.m.

Husdyrgødningen håndteres som gylle. Der produceres årligt ca. 6.343 tons gylle, og der tillægges 157 tons ved ekstra tilledning fra støbte pladser. Mængden bliver herefter 6.500 tons.

Rengøringsvand og drikkevandsspild er indregnet i gyllemængden med 1200 m³.

Overfladevand i eksisterende og ansøgt gylletank er indregnet i gyllemængden med 550 m³.

Opbevaringsanlæg:

	Byggeår	Kapacitet [tons]
Gyllebeholder	1985	700
Gyllebeholder	1994	2.400
Planlagt gyllebeholder		2.400
Gyllekummer, stald 8 og 9	1997	Ca. 200
Gyllekælder, planlagt stald 21		Ca. 270

Der er en samlet opbevaringskapacitet til gylle på 5.970 tons, svarende til 11 mdr. opbevaringskapacitet.

Vilkåret om 9 mdr. opbevaringskapacitet er således opfyldt med de nuværende og det planlagte opbevaringsanlæg.

Indretning

Stalde:

Bygning	Anvendelse	Staldtype	Ammoniakfordampningstal
3	Slagtesvinestald	Delvis spaltegulv	12
4	Slagtesvinestald	Spaltegulv/drænet gulv	16/14
5	Slagtesvinestald	Spaltegulv/drænet gulv	16/14
7	Slagtesvinestald	Spaltegulv/drænet gulv	16/14
7-1	Slagtesvinestald	Delvis spaltegulv	12
8	Slagtesvinestald	Fuldspaltegulv	16
9	Slagtesvinestald	Fuldspaltegulv	16
10	Slagtesvinestald - bufferstald	Fast gulv	18
21 Planlagt	Slagtesvinestald	Spaltegulv/drænet gulv	16/14
21-1 Planlagt	Slagtesvinestald	Spaltegulv/drænet gulv	16/14
21-2 Planlagt	Slagtesvinestald	Spaltegulv/drænet gulv	16/14

Ejendommen er indrettet med slagtesvinestalde som angivet i ovenstående skema.

I de eksisterende stalde 4, 5 og 7 ændres fast gulv til drænet gulv ved ombygning. Ifølge Landbrugets Rådgivningscenters ammoniakfordampningstal⁸ ligger ammoniakfordampningen fra ovennævnte svinestaldstyper i intervallet 12 – 18 % med hovedvægten midt i intervallet 14 – 16 %.

Ud over staldbygninger er der korn- og kartoffellager, maskinhus, halmlade og fodersilo. En oversigt over ejendommens bygninger ses af bilag 2.

⁸ Drejebog for VVM og miljøgodkendelse – mappe 1, vejledning til skemaer. Udgivet af Landbrugets Rådgivningscenter, Skejby, november 2001.

Ventilation:

Staldenes ventilationsanlæg fremgår af nedenstående skema:

Bygning	Maximum ventilation (m ³ /h)	Minimum ventilation (m ³ /h)	Luftskifte (gange/h)	Antal afkast	Lufthastighed (m/s)	Tryk
3	18.000	3.060			13,0	Ligetryk
4	8.000	1.360			5,8	Ligetryk
5	12.000	2.350	34	1	8,7	Undertryk
7	36.000	6.120	34	2	13,0	Undertryk
7-1	24.000	1.080	34	2	8,7	Undertryk
8	36.000	6.120	34	2	13,0	Undertryk
9	36.000	6.120	34	2	13,0	Undertryk
10	20.000	3.400		2	7,3	Ligetryk
21 Planlagt	27.000	4.590		3	6,5	Undertryk
21-1 Planlagt	27.000	4.590		3	6,5	Undertryk
21-2 Planlagt	27.000	4.590		3	6,5	Undertryk

De fleste svinestalde er forsynet med undertryksanlæg med et tryk på 6,0 pa. I staldene 3, 4, og 10 vil ventilationsanlæg blive udskiftet til undertryksanlæg ved fremtidig renovering. Afkastenes diameter er 70 cm. Lufthastighederne ligger i intervalltet 5,8 til 13,0 m/s. Afkastene er placeret i tagryg eller tagflade med højden ca. 90 cm over tag. Ventilationsafkastene er etableret uden overdækning.

Støjklider:

Støjklider på ejendommen er ventilationsanlæg, foderanlæg, gyllepumper, kompressorer, den daglige brug af traktorer samt transporter på ejendommen og transporter til og fra ejendommen.

Der forventes endvidere støj fra dyr ved flytning til og fra ejendommen. Ventilationsanlæg har kontinuerlig drift hele døgnet.

Fodringsanlæg kører 14 gange i døgnet i tidsrummet 4.00 – 22.00. Brugen af traktorer foregår fortrinsvis i dagtimerne bortset fra ved sæsonbestemt arbejde.

Kompressorer (placeret ved bygning 14) er kun i brug i kort tid af gangen. Foder leveres ved at foderet blæses ind og kornafgrøder aflæsses i påslag. Stationære støjklider er placeret inde i bygningerne.

Transporter til og fra ejendommen

Transporter til og fra ejendommen før og efter udvidelse er oplyst som følger:

Antal	Antal transporter pr år Før udvidelse	Antal transporter pr år Efter udvidelse
Levende dyr smågrise	52	52
Levende dyr, slagtesvin til slagteriet	52	52
Døde dyr, 3 %	60	100
Indkøbte foderstoffer	10	20
Eget korn	93	93
Indkøbt korn	0	56
Rapsfrø	5	5
Diesel/benzin	5	6
Gylle	150	325

Udkørsel af gylle sker hovedsageligt i forårsmånederne. Der udbringes 10 % til vinterraps om efteråret. Efter udvidelsen sker 75 % af gylletransporterne på offentlig vej.

Energiforbrug m.v.

Vand- og Energiforbrug mv.:

Bolig opvarmes ved stokerfyr. Der er ikke opvarmning af staldene.

Ejendommen forsynes med vand fra kommunal vandforsyning fra Ulsted-Ålbæk vandværk.

Det årlige forbrug er oplyst som følger:

Vandforbrug

	Forbrug pr. år (m³) Før udvidelse	Forbrug pr. år (m³) Efter udvidelse
Drikke- og vaskevand	5.500	10.000

Energi m.v.:

	Forbrug pr. år Før udvidelse	Forbrug pr. år Efter udvidelse
Dieselolie til traktorer m.v.	30.000 liter	33.000
Træpiller til stokerfyr (beboelse)	15 tons	15 tons
Korn til stokerfyr (beboelse)	10 tons	10 tons
Elforbrug: lys, opvarmning og maskiner	120.000 kWh	140.000 kWh

Affald og opbevaring af kemikalier, olie m.v.

Døde dyr afhentes af DAKA. Døde dyr opbevares i container ved Gl. Holtetvej syd for bygning 8.

Blandet brændbart affald herunder sække, plastdunke og andet emballageaffald afleveres via den kommunale indsamlingsordning til forbrænding på I/S Reno-Nord.

Jern- og metalaffald afleveres til produkthandler.

Akkumulatorer og dæk afleveres på genbrugsplads.

Spildolie, ca. 200 liter om året, afleveres til Mokana eller en anden modtager godkendt hertil.

Oliefiltre afleveres til Mokana eller anden godkendt modtager.

Sprøjtemidler opbevares i aflåst fryser i bygning 14. Der er ingen rester af sprøjtemidler til bortskaffelse fra ejendommen.

Medicinrester og medicinglas afleveres til Mokana.

Kanyler afleveres som klinisk risikoaffald via Hals kommunes indsamlingsordning for brugte kanyler og andet smittefarligt affald.

Medicinrester opbevares i køleskab i bygning 10.

MILJØTEKNISK VURDERING

Lokalisering

Ejendommen er beliggende i det åbne land.

Nedenfor er angivet afstande fra staldbygninger til anden bebyggelse m.v.:

Afstand fra staldbygning til	Afstand Faktisk	Geneafstand Beregnet	Konsekvensområde Beregnet	Husdyrgødningsbek. Krav
Enkelt vandindvinding, (egen). Ingen	---	---	---	25 meter
Enkelt vandindvinding, Andre ejendomme?	> 300	---	---	25 meter
Fælles vandindvinding, Ulsted-Ålbæk vandværk	1.300 meter	---	---	50 meter
Vandløb, Ø. Hassing Søndre Kærgrøft	Ca. 330 meter	---	---	15 meter
Offentlig vej, Holtetvej	Ca. 210 meter	---	---	15 meter
Naboskel, Mod øst	Ca. 220 meter	---	---	30 meter
Nabobeboelse, Holtetvej 79	Ca. 380 meter	---	---	100 meter
Samlet bebyggelse, Ingen (zoneområde II)	---	---	---	300 meter
Boliger i landzone (zoneområde III)	Ca. 380 meter	Ca. 180 meter	Ca. 710 meter	100 meter
Byzone, Ulsted (zoneområde I)	Ca. 780 meter	Ca. 570 meter	Ca. 710 meter	300 meter

Det vurderes, at ejendommens lokaliseringsforhold i henhold til kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt.

Luftforurening

Udsugningsluften fra stalde indeholder forurenende og / eller generende mængder af luftformige og partikulære stoffer, herunder støv, ammoniak, svovlbrinte og lugtstoffer.

Desuden fremkommer der lugt ved håndtering / udbringning af gylle. Der har ikke været klaget over lugt, der stammede fra ejendommens drift.

I forbindelse med dyrehold vil der altid forekomme lugt i form af lugtstoffer, som afgives sammen med fordampningen af ammoniak.

Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet, størrelsen samt sammensætningen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

For at begrænse ventilationsluftens lugtindhold er det vigtigt, at sikre en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange tilrettelægges, så dannelse af lugtende stoffer begrænses mest muligt, således at mindst mulig lugt bortventileres til det fri.

Det samlede lugtindtryk fra staldventilationen skyldes en lang række lugtintensive stoffer, som optræder i forskellige blandinger og i ret små mængder.

Til bedømmelse af landbrugets lugtpåvirkning af omgivelserne findes der p.t. kun en godkendt vejledning, og det er Lugtvejledningen (Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/1985). Denne vejledning indeholder imidlertid ingen beregningsmodeller for lugt fra landbrug, og derfor er de alment accepterede ”Retningslinier for begrænsning af lugtgener”⁹ anvendt til at beregne den teoretiske geneafstand til nærmeste nabo / beboelsesområde.

Geneafstanden vil sige den afstand, der minimum bør være til nærmeste nabo/ beboelsesområde, for at bedriftens produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener.

Med udgangspunkt i, at ejendommen er beliggende i landzone har Miljøcenter Nordjylland I/S beregnet geneafstanden for Byzone (zoneområde I) og boliger i landzone uden tilknytning til landbrugserhverv (zoneområde III).

Geneafstanden for zoneområde I er beregnet til at være 385 meter før udvidelse af dyreholdet og 570 meter efter udvidelse af dyreholdet målt fra centrum af ejendommen. Nærmeste byzoneby, Ulsted er således placeret uden for den beregnede geneafstand, idet afstanden til Ulsted er ca. 780 meter.

Geneafstanden for zoneområde III er beregnet til at være 120 meter før udvidelse af dyreholdet og 180 meter efter udvidelse af dyreholdet målt fra centrum af ejendommen. Nærmeste beboelsesejendom, Holtetvej 79 er således placeret uden for den beregnede geneafstand, idet afstanden til Holtetvej 79 er ca. 380 meter.

Den nævnte geneafstand svarer til en beregnet lugtmission på 32.400 LE/s, hvilket er beregnet ud fra maksimalt antal dyr på stald. Geneafstanden ses indtegnet i bilag 3.

Miljøcenter Nordjylland I/S har ligeledes beregnet det teoretiske konsekvensområde. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres, uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende. Konsekvensområdet er således beregnet til 480 meter før udvidelse af dyreholdet og 710 meter efter udvidelse af dyreholdet. Konsekvensområdet kommer således til at omfatte et større område med enkeltliggende beboelse, men vil ikke omfatte Ulsted by.

Der er opstillet vilkår for egenkontrol af lugt, således at tilsynsmyndigheden kan fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften til minimering af lugtgener, såfremt driften medfører væsentlig flere lugtgener end forudsat ved udarbejdelse af denne godkendelse.

Det er Miljøcenterets opfattelse, at produktionen på ejendommen sammenholdt med de lugtvilkår der er stillet, ikke vil medføre væsentlige lugtgener for de omkringboende.

⁹ Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udarbejdet af Kaj Boye Frandsen, MLK Fyn, 2002.

Det skal dog oplyses, at vurderingen af lugtforholdene udelukkende er foretaget med baggrund i lugtberegning af kg dyr på stald.

Støj

Da ejendommen er beliggende mindst 380 meter fra nærmeste naboer, vurderes at produktionen ikke vil medføre væsentlige støjgener for naboerne.

Det er efter Miljøcenter Nordjyllands skøn rimeligt, at sikre de omboende mod væsentlige støjgener ved at stille konkrete krav til den maksimalt tilladte støjemission. Der stilles derfor i godkendelsen krav om overholdelse af konkrete støjgrænser, og ligeledes krav om målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser.

Håndtering af husdyrgødning m.v.

Der er en samlet opbevaringskapacitet til gylle på 5.970 tons, hvilket svarer til 11 mdr. opbevaringskapacitet.

Der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8, og vilkår nr. 8 overholdes således.

For at undgå spild af gylle, ved tømning af gyllebeholder og påfyldning af gyllespreder, stilles der krav om, at håndtering af gylle sker under opsyn for at undgå spild. Desuden er der stillet krav om, at påfyldning af dieselolie m.v. skal ske på en sådan måde, at spild ikke giver anledning til forurening.

Ejendommen er sikret tilstrækkeligt areal til opfyldelse af harmonibestemmelserne, da der er indgået skriftlige aftaler om tilforpagtning af jord og levering af gylle til udsprengning på anden ejendom. Der skal til stadighed foreligge skriftlige forpagtningsaftaler eller andre skriftlige aftaler om udbringning af gødning uden for ejendommen til opfyldelse af harmonireglerne.

Det skal dog oplyses, at tilsynet med disse aftaler fra den 1. august 1998 er overgået til Plantedirektoratet i sammenhæng med tilsynet med gødningsregnskaber.

Affald m.v.

For at undgå, at der opstår uhygiejniske forhold, er der stillet vilkår om, at opbevaring af selvdøde dyr skal foregå i lukket container eller lignende indtil bortskaffelse til autoriseret destruktionsanstalt.

Kemikalier, bekæmpelsesmidler samt farligt affald (olie- og kemikalieaffald) skal for at undgå forurening af jord og grundvand opbevares på befæstet areal med overdækning og uden mulighed for afløb.

Spildolie og oliefiltre og andet farligt affald skal afleveres som farligt affald til Mokana eller en anden modtager godkendt hertil.

Det skal gøres opmærksomt på, at ud over vilkårene om affald i denne godkendelse, gælder også regler fastsat i regulativ for affald for Hals Kommune.

Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det er oplyst, at fluer bekæmpes med rovfluer.

Spildevand

Ejendommens spildevand omfatter overfladevand, processpildevand samt sanitært spildevand.

Processpildevandet – det vil sige spildevand fra produktionen ledes til gyllebeholder. Påfyldning af marksprøjte sker på nuværende tidspunkt på den tidligere møddingplads med afløb til fortank. Denne del af den tidligere møddingplads bibeholdes efter nybyggeriet. Sprøjteudstyr er med nyeste automatik. Vand suges fra vandtank, som er påmonteret sprøjten. Rengøring foregår i marken, hvor rengøringsvand udsprøjtes på den nysprøjtede afgrøde.

Sanitært spildevand – hovedsageligt spildevand fra stuehuset - ledes til septiktank og herfra til udledning. Der etableres nyt godkendt nedsivningsanlæg i 2005.

Det vurderes, at afledningen af spildevand – både processpildevand og sanitært spildevand efter etablering af godkendt nedsivningsanlæg – ikke er til fare for forurening af omgivelserne eller grundvandet.

Miljø- og ressourcestyring og renere teknologi

For at sikre at bedriften udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en analyse af anvendelsen af ressourcer i landbrugsproduktionen.

Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Det er også vigtigt, at gener som støj, lugt og støv fra produktionen er så små som muligt.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen.

Renere teknologi sigter blandt andet på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Renere teknologi er et bærende element i Miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind. Der vil efterhånden blive udarbejdet regler og anbefalinger for tiltag, som det vil være økonomisk rentabelt at indføre i landbruget, og som tilsynsmyndigheden vil kunne kræve. Der vil blive udarbejdet byggeblade for disse tiltag.

På nuværende tidspunkt findes der BAT (Best Available Technology) -byggeblade for indretning af slagtesvinestalde med delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal, køling af kanalbund og liniespil samt for luftvasker med syre.

Der findes desuden et BAT – vurderingsskema for forskellige tiltag, udgivet af Dansk Landbrugsrådgivning.

Fra 1/1 2005 er nye regler på tilsynsområdet trådt i kraft, som får betydning for kommunens administration af miljøområdet, og dermed også for landbrug.

Kommunen vil fremover fastlægge tilsynsindsatsen ud fra principperne for et differentieret tilsyn. Derfor vil alle landbrug blive delt op i 3 kategorier, og miljøtilsynet vil blive gennemført ud fra behovet på det enkelte landbrug.

Kommunen skal fremover kategorisere landbrug i niveau 1 til 3.

Der kategoriseres ud fra to forhold:

- 1) Systematik og information: Landbrugets egen systematik i miljøarbejdet f.eks. i form af miljøledelse, grønt regnskab eller fastsættelse af procedurer samt information til kommunen. f.eks. i forbindelse med kommunens vurdering af miljøforholdene.
- 2) Lovlydighed: Landbrugets rettidige efterkommelse af frister i påbud, overholdelse af vilkår m.v.

For begge forhold vurderes, hvorvidt landbruget ligger på lavt, middel eller højt niveau. Flere oplysninger findes i Miljøstyrelsens vejledning: ”Differentieret tilsyn – prioritering af tilsynsindsatsen” (nr. 6, 2004).

På Elsnab er energiforbruget tilstræbt minimeret ved at ventilationssystem er etableret med multistepfunktion. Der er planer om at udskifte ventilationsanlæg i stalde med ligetryksanlæg til undertryksanlæg, som er mere energibesparende. Ventilationen er dimensioneret efter staldenes belægning.

Vandspild forsøges minimeret ved at drikkeventiler er placeret i trug.

Gylle udbringes med slæbeslanger efter nyeste teknologi.

Det kan anbefales, at der tages kontakt til det lokale el-forsyningsselskab, som uden omkostninger gennemgår virksomheden med henblik på besparelse på el-forbruget og andre energikilder.

Det kan anbefales, at der fremover arbejdes med at indføre miljø- og ressourcestyring på bedriften i takt med, at der fremkommer nye erfaringer på området. Der vil også efterhånden komme erfaringsblade på området.